

Alueiden komitean lausunto aiheista:

- ”Komission tiedonanto yhteisen kalastuspolitiikan uudistamisesta (’toimintasuunnitelma’),
- ”Komission tiedonanto: yhteisön toimintasuunnitelma laittoman, ilmoittamattoman ja sääntelemättömän kalastuksen lopettamiseksi”,
- ”Ehdotus: neuvoston asetus elollisten vesiluonnonvarojen säilyttämisestä ja kestävästä hyödyntämisestä yhteisessä kalastuspolitiikassa”,
- ”Komission tiedonanto: yhteisön toimintasuunnitelmasta ympäristönsuojelua koskevien vaatimusten sisällyttämiseksi yhteiseen kalastuspolitiikkaan”,
- ”Ehdotus: neuvoston asetus kalatalousalan rakenteellisia toimia koskevista yksityiskohtaisista säännöistä ja edellytyksistä annetun asetuksen (EY) N:o 2792/1999 muuttamisesta”, ja
- ”Ehdotus: neuvoston asetus yhteisön kiireellisestä toimenpiteestä kalastusalusten romuttamiseksi”

(2003/C 128/02)

ALUEIDEN KOMITEA, joka

ottaa huomioon komission tiedonannon yhteisen kalastuspolitiikan uudistamisesta (”toimintasuunnitelma”), KOM(2002) 181 lopullinen,

ottaa huomioon komission tiedonannon yhteisön toimintasuunnitelma laittoman, ilmoittamattoman ja sääntelemättömän kalastuksen lopettamiseksi, KOM(2002) 180 lopullinen,

ottaa huomioon ehdotuksen neuvoston asetukseksi elollisten vesiluonnonvarojen säilyttämisestä ja kestävästä hyödyntämisestä yhteisessä kalastuspolitiikassa, KOM(2002) 185 lopullinen – 2002/0114 CNS,

ottaa huomioon komission tiedonannon yhteisön toimintasuunnitelmasta ympäristönsuojelua koskevien vaatimusten sisällyttämiseksi yhteiseen kalastuspolitiikkaan, KOM(2002) 186 lopullinen,

ottaa huomioon ehdotuksen neuvoston asetukseksi kalatalousalan rakenteellisia toimia koskevista yksityiskohtaisista säännöistä ja edellytyksistä annetun asetuksen (EY) N:o 2792/1999 muuttamisesta, KOM(2002) 187 lopullinen – 2002/0116 CNS,

ottaa huomioon ehdotuksen neuvoston asetukseksi yhteisön kiireellisestä toimenpiteestä kalastusalusten romuttamiseksi, KOM(2002) 190 lopullinen – 2002/0115 CNS,

ottaa huomioon komission 28. toukokuuta 2002 Euroopan yhteisön perustamissopimuksen 265 artiklan ensimmäisen kohdan nojalla tekemän päätöksen pyytää aiheesta alueiden komitean lausunto,

ottaa huomioon työvaliokuntansa 6. helmikuuta 2002 tekemän päätöksen antaa lausunnon valmistelu ”kestävä kehitys” -valiokunnan tehtäväksi,

ottaa huomioon 14. marraskuuta 2001 antamansa lausunnon komission vihreästä kirjasta yhteisen kalastuspolitiikan tulevaisuudesta, KOM(2001) 135 lopullinen, CdR 153/2001 fin (1),

ottaa huomioon ”kestävä kehitys” -valiokunnan joulukuun 12. päivänä 2002 hyväksymän lausuntoluonnoksen CdR 189/2002 rev. 2, jonka esittelijä oli Simon Day, UK/PPE,

sekä katsoo, että yhteisen kalastuspolitiikan uudistuksella on ratkaiseva merkitys kalastusalan ja siitä elantonsa saavien tahojen tulevaisuudelle,

(1) EYVL C 107, 3.5.2002, s. 4.

katsoo, että kalastuksen tulee teollisuuden alana olla kestävä ja ympäristöä säästävää, mikä saattaa edellyttää lyhytaikaisia uhrauksia pitkän aikavälin hyödyn saavuttamiseksi,

katsoo, että kapasiteetin vähennysten tai saalis- ja/tai pyyntiponnistusrajojen kalastusteollisuudessa toimiville tahoille tai kalastuksesta riippuvaisille yhteisöille aiheuttamat tulonmenetykset on korvattava asianmukaisesti sosiaalisilla ja taloudellisilla toimenpiteillä,

katsoo, että ensisijaisena tavoitteena oleva yhteisön kalastusalan kehittäminen kestäväpohjaiseksi edellyttää, että ryhdytään sellaisiin kalastuksenhoitotoimenpiteisiin, joilla taataan sekä yhteisön kalavarojen että yhteisön kalastuselinkeinon eli kalastajien säilyminen kestävällä pohjalla; uuden YKP:n kalastuksenhoitoa koskeissa ehdotuksissa molemmat näkökohdat on otettava tasapuolisesti huomioon,

hyväksyi 12. ja 13. helmikuuta 2003 pitämässään 48. täysistunnossa (helmikuun 12. päivän kokouksessa) yksimielisesti seuraavan lausunnon.

ALUEIDEN KOMITEAN KANTA JA SUOSITUKSET

1. Kalavarojen säilyttäminen ja kalastuksenhoito

Tutkimustieto ja varautumisen periaate

1.1. Alueiden komitea (AK) on aiemmissa lausunnoissa korostanut, että Euroopan komission suunnittelemissa toimenpiteillä täytyy olla tieteelliset perusteet.

1.2. Euroopan komission ehdotukset sisältävät uuden kalavarojen säilyttämistä ja kalastuksenhoitoa koskevan monivuotisen puiteohjelman. Puiteohjelma perustuu varautumisen periaatteeseen. Koska varautumisen periaatteelle on lukuisia määritelmiä, AK kehottaa komissiota ilmaisemaan selvästi, mitä termillä tarkkaan ottaen tarkoitetaan. Tieteellisten tietojen puuttumista ei tule käyttää syynä lykätä tai jättää toteuttamatta toimenpiteitä kalakantojen ja ympäristön suojelemiseksi. Euroopan komissio soveltaa ylivaroista lähestymistapaa, mikä saattaa vaarantaa kalastusyritysten toiminnan jatkamista entistäkin enemmän.

1.3. AK toivoo vahvistusta sille, että tehokkaan tieteellisen tiedon hankkimiseen myönnetään riittävät varat.

1.4. AK kannattaa ehdottomasti komission ehdotusta laatia toimintasuunnitelma tieteellisen tiedon parantamiseksi, yhteisön neuvontarakenteiden tehostamiseksi ja Euroopan kalantutkimus- ja kalastuksenhoitokeskuksen perustamiseksi. Komitea kehottaa komissiota mukauttamaan kyseisen toiminnan vastaavien budjettikohtien toteuttamisaikatauluun sekä hyväksymään samalla yhteisen kalastuspolitiikan (YKP) muut uudistukset sen tarkistamiselle asetetun määräajan puitteissa.

1.5. AK panee tyytyväisenä merkille Pohjanmeren komission Fisheries Partnership Group -ryhmän tekemän aloitteen, jonka tuloksena eurooppalaiset kalastusorganisaatiot ovat aloittaneet hedelmällisen vuoropuhelun tieteenharjoittajien kanssa. Kyseinen vuoropuhelu on jo johtanut yhteistyöhankkeeseen, johon osallistuu monia kalastajia. Tämä lisää tutkimuksen luotettavuutta ja laajentaa sen kannatusta kalastajakunnan keskuudessa.

Monivuotiset hoitosuunnitelmat

1.6. AK pitää komission ehdotusta tieteellisiin lausuntoihin perustuvista kaupallisten kalakantojen tai kalakantaryhmien monivuotisista hoitosuunnitelmista tervetulleena, mikäli kyseiset tieteelliset perusteet ovat todella luotettavia.

1.7. Alueiden komitea toteaa kuitenkin, että monivuotisista hoitosuunnitelmista on saatu vain niukasti kokemuksia. Niiden vaikutus voi vaihdella kalakantojen ja olojen mukaan. Tästä syystä AK kehottaa komissiota soveltamaan erittäin varovaista lähestymistapaa, jotta kalavarat säilyisivät tuleville sukupolville.

1.8. Monivuotisin hoitosuunnitelmin on myös tarkoitus vakauttaa yritysten liiketulosta. Siksi monivuotisia hoitosuunnitelmia määritettäessä on tärkeää valvoa, että saaliskalojen pyydystettävien enimmäismäärien (Total Allowable Catches, TAC:s) ja vuotuisten kiintiöiden vaihteluväli on korkeintaan noin 15 prosenttia. Tämä hyödyttää etenkin hinnanmuodostusta.

1.9. AK on jo aikaisemmin ilmaissut kantanaan, että syrjäisimpien alueiden tarpeille tulisi säilyttämistoimenpiteiden suunnittelussa antaa erityistä huomiota. AK pitää siksi erittäin tervetulleena yhteisen kalastuspolitiikan uudistamista käsittelevään tiedonantoon kirjattua aikomusta ottaa EU:n syrjäisimpien alueiden erityistarpeet huomioon perustamissopimuksen 299 artiklan mukaisesti.

Tekniset toimenpiteet

1.10. AK kannattaa periaatteessa teknisten toimenpiteiden käyttöönottoa nuorten kalojen suojelemiseksi ja kalakantojen elvyttämiseksi kestäväälle tasolle. Mutta vaikka ehdotettu valikoivampien pyydysten käyttöön ottaminen vähentääkin pyydettyjen nuorten kalojen määrää, se ei kuitenkaan estä niiden pyytämistä kokonaan, etenkin sekakalastuksessa. Näissä olosuhteissa Euroopan komissio ehdottaa aluksesta purettujen kalojen vähimmäiskoon säätämistä, mikä laillistaa väistämättä joidenkin sukukypsyyden saavuttamattomien kalojen purkamisen aluksesta. Tämä ei kannusta luopumaan sukukypsyyden saavuttamattomien kalojen kaupasta ja on näin ollen ristiriidassa komission keskeisen tavoitteen – kestävä kalakannan varmistamisen – kanssa.

1.11. Kalastuselinkeinon edustajat on tarkoitus kutsua suunnittelemaan vapaaehtoisia menettelysääntöjä saaliin poisheittämisen vähentämiseksi. Suunnitteilla on myös toimintasuunnitelma. Toimintasuunnitelma ympäristönsuojeluvaatimusten integroimiseksi yhteiseen kalastuspolitiikkaan sisältää uusia teknisiä toimenpiteitä, joiden tarkoituksena on erityisesti poisheitettyjen kalojen määrän vähentäminen 31. joulukuuta 2003 mennessä. AK muistuttaa, että nykyisessä YKP:ssa on katsottu välttämättömäksi ratkaista kalastuksenhoito-ongelmat tarjoamalla yksityisille kalastajille ja (yhteisesti hallinnoituille) yhteenliittymille taloudellisia kannustimia, jotta kalastajia motivoidaan toimimaan vastuuntuntoisesti.

Teollinen kalastus

1.12. AK kannattaa Euroopan komission ehdotusta soveltaa teolliseen kalastukseen säilyttämis- ja hoitotoimenpiteitä, joihin sisältyvät monivuotiset hoitosuunnitelmat, ja sen aikomusta pyytää kansainvälistä merentutkimusneuvostoa (ICES) tekemään arvioinnin teollisen kalastuksen vaikutuksista meriekosysteemeihin. Tämä vastaa AK aikaisempia kehoituksia pitää teollisen – eli kalajauhon ja kalaöljyn valmistusta varten harjoitettavan – kalastuksen vaikutukset ihmisravinnoksi käytettäviin kalalajeihin mahdollisimman vähäisinä.

Kalastuksenhoito Välimeren alueella

1.13. YKP:n uudistamista käsittelevän tiedonannon mukaan kalavarojen säilyttämis- ja hoitopolitiikat ovat sovellettavissa myös Välimeren alueeseen muutamien muutoksin, jotka määritellään erillisessä toimintasuunnitelmassa.

Ympäristöasioiden sisällyttäminen kalastuksenhoitoon

1.14. Yhtäpitävästi AK:n aikaisemmin esittämien vaatimusten kanssa komissio on aikeissa sisällyttää muun muassa yhteiseen kalastuspolitiikkaan ympäristönsuojellisia näkökohtia ja toteaa tämän velvollisuuden johtuvan perustamissopimuksen 6 artiklan määräyksistä. Alueiden komitea kannattaa ympäristönäkökohtien sisällyttämistä yhteiseen kalastuspoli-

tiikkaan edellyttäen, että toimenpiteet eivät rajoita YKP:n taloudellisten ja sosiaalisten tavoitteiden soveltamista.

1.15. AK on jo aikaisemmissa lausunnoissaan vaatinut ympäristömerkin ja sertifiointin käyttöönottoa tietyissä kalastustoiminnoissa.

1.16. Toimintasuunnitelmassa mainitaankin, että jäsenvaltiot ja Euroopan komissio harkitsevat mahdollisuuksia edistää ympäristömerkeillä ympäristön kannalta järkeviä kalastuskäytäntöjä. On muistettava, että myös jalostusteollisuudella tulisi olla velvollisuus varmistaa korkeat ympäristöstandardit, ja että sen tulisi olla edustettuna kalastustuotteiden ympäristömerkistä – etenkin suunnitteilla olevan komission tiedonannon yhteydessä – käytävissä keskusteluissa.

1.17. Vastuuntuntoisen kalastuksen sertifiointia ei ole käsitelty YKP:n uudistamista käsittelevässä tiedonannossa eikä myöskään toimintasuunnitelmassa ympäristönsuojelua koskevien vaatimusten sisällyttämiseksi yhteiseen kalastuspolitiikkaan. Asia sisällytetään kuitenkin mahdollisesti vuoden 2002 loppuun mennessä julkaistaviin vastuullisen kalastuksen menettelysääntöihin Euroopalle.

1.18. AK katsoo niin ikään, että käynnistämällä ekomerkki-ohjelmia kalastusalalla on mahdollista lisätä kalastuksen yleistä hyväksyntää. Ekomerkki saattaisi myös olla tapa edistää kalastajien ympäristö- ja laatutietoisuutta.

1.19. Vastuuntuntoisen kalastuksen sertifiointi on siis eräs tulevaisuuden kannalta myönteisimmistä kalastuksenhoitovälineistä, jota on viipymättä tutkittava. AK kehottaa komissiota perustamaan yhteisön toimielinten valvoman julkisen sertifiointielimen.

1.20. AK on aiemminkin korostanut tarvetta varmistaa, että kala ja kalatuotteet ovat haitta-aineiden välttämistä koskevien vaatimusten mukaisia ja että näiden sääntöjen on koskettava myös EU:n ulkopuolelta tulevaa tuontia. Asia ei ole käsitelty YKP:n uudistamista käsittelevässä tiedonannossa eikä myöskään toimintasuunnitelmassa ympäristönsuojelua koskevien vaatimusten sisällyttämiseksi yhteiseen kalastuspolitiikkaan, ja tämä puute on korjattava.

2. Kalavarojen säilyttämispolitiikan vaikutukset kalastuslaivastoon

2.1. Pyyntiponnistusrajat ovat olennainen osa monivuotisia hoitosuunnitelmia, ja niistä kehittyvät vähitellen sekakalastuksen hoitamisen tärkein väline. Pyyntiponnistuksen rajoittaminen jopa 60 prosenttia voi olla tarpeen useilla kalastusaloilla. Nämä vähennykset voidaan toteuttaa joko rajoittamalla merelläolo-päiviä tai pienentämällä laivastojen kokoa. YKP:n uudistamista käsittelevässä tiedonannossa ehdotetaan, että pyyntiponnistusrajoiden olisi kuuluttava jäsenvaltioiden vastuualueeseen.

2.2. Kalastusalan kannattavuus ja kestävyys varmistetaan todennäköisimmin siten, että kalastusponnistusta vähennetään kullekin laivastolohkolle sopivimmilla kalastuksenhoitovälineillä. Ponnistuksen vähentämisen on oltava mahdollisimman vapaaehtoista, ja sen lähtökohdaksi on otettava kunkin kalastusyrityksen erityistekijät. Kalastusala tulee ottaa mukaan päättämään näistä asioista.

2.3. AK on aikaisemmin kannattanut ja kannattaa edelleenkin tehokkaamman laivastopolitiikan laatimista, edellyttäen että sille on tarvetta ja että se perustuu luotettavaan tieteelliseen arviointiin. Tukien vastaisella yleispolitiikalla voisi olla vakavia taloudellisia seurauksia tietyille alueille ja markkinalohkoille.

Julkiset tuet uusien alusten rakentamiseen tai laivastojen nykyaikaisamiseen

2.4. Euroopan komissio ehdottaa, että uusien alusten hankkimiseen tai nykyisten alusten tehokkuuden lisäämiseen ei tulisi käyttää julkisia tukia, paitsi jos kyseessä ovat toimenpiteet, jotka koskevat turvallisuutta aluksella, valikoivampia kalastustekniikkoja tai tuotannon laadun parantamista. AK kehottaa komissiota sallimaan vain sellaisen tuen säilyttämisen, joka on tarkoitettu pienimuotoista kalastusta harjoittavan laivaston alusturvallisuuden ja aluksilla vallitsevien majoitusolosuhteiden kohentamiseen, ja vain sillä ehdolla, ettei laivastokapasiteetti lisääny.

2.5. Aluksille, joiden tulee monivuotisten hoitosuunnitelmien mukaan vähentää pyyntiponnistusta yli 25 prosenttia, myönnetään lisäkorvauksia, ja kalatalouden ohjauksen rahoitusvälineen (KOR) varoja lisätään vuosien 2003–2006 ajaksi tämän rahoittamiseksi. AK toteaa, että Euroopan komission esittämät ehdot järjestelmän piiriin pääsemiseksi saattavat osoittautua monille kalastajille vaikeiksi. Kyseisillä ehdoilla komissio itse rajoittaa merkittävästi toivomaansa pyyntikapasiteetin supistamista.

2.6. AK:n mielestä vain tiettyjä, pienimuotoista kalastusta harjoittavia laivaston lohkoja tulee tukea ja vain sillä ehdolla, että tuella edistetään alusturvallisuutta ja aluksilla vallitsevia majoitusolosuhteita sekä ympäristöystävällistä kalastusta ilman, että pyyntitoiminta lisääntyy.

Menettelyt alusten käytöstä poistamiseksi

2.7. Euroopan komissio näkee tarpeen tarjota lisäkannustimia kalastusalausten omistajille alusten käytöstä poistamiseksi siellä, missä monivuotisten hoitosuunnitelmien mukaan esiintyy ylikapasiteettia. Näissä olosuhteissa aluksille, joiden on monivuotisten hoitosuunnitelmien mukaan vähennettävä toimintaansa yli 25 prosenttia, KOR:sta myönnettäviä romutuspalkkioita voidaan korottaa 20 prosentilla, edellyttäen, että

kyseiset jäsenvaltiot ovat täysimääräisesti noudattaneet MOO IV:n asianomaisia säännöksiä.

2.8. AK kannattaa tätä myönnytystä ja sen rahoittamiseksi tarvittavaa KOR-ohjelman määrärahojen lisäystä. Vaikka järjestyksen tulisi AK:n mielestään jatkua vähintään vuoteen 2006 asti, komitea kuitenkin pitää kyseenalaisena olemassa olevien rakennerahastojen uudelleenkohdentamista väliarvioinnin tuomien, vuosien 2004–2006 lisäkulujen kattamiseksi.

2.9. Alueiden komitea kehottaa Euroopan komissiota selvittämään, olisiko vuosille 2004–2006 mahdollista budjetoida lisävaroja ja välttää olemassa olevien rakennerahastojen rasittamista.

3. Pääsy vesille ja kalavaroille

3.1. Yhtäläinen pääsy yhteisön vesille on YKP:ssa vakiintunut periaate, ja se vahvistetaan elollisten vesiluonnonvarojen säilyttämisestä ja kestävästä hyödyntämisestä YKP:aa sovellettaessa annetun ehdotuksen 17 artiklassa. Yhtäläistä pääsyä koskevat 18–20 artiklaan kirjatut jäljempänä käsitellyt väliaikaiset poikkeukset.

3.2. Ensimmäinen poikkeus koskee jäsenvaltioiden oikeutta rajoittaa kalastus enintään 12 meripeninkulman sisällä niiden perusviivoista lukien niihin kalastusaluksiin, jotka perinteisesti kalastavat tällä vyöhykkeellä läheisen rannikon satamista käsin, sekä muiden jäsenvaltioiden aluksiin, joilla tämä oikeus on vanhastaan. Viimeksi mainittu järjestely on kuvattu tarkemmin ehdotetun asetuksen liitteessä I. Komission esitys vastaa AK:n aikaisempia lausuntoja, ja sitä on pidettävä poikkeuksena, jota sovelletaan, kunnes yhteisön pienimuotoisen kalastuksen osalta on käytettävissä kalastuksenhoitovälineitä, joiden ansiosta voidaan harjoittaa kestäväpohjaista, yhteisön kalastusmarkkinoilla vaikuttavan teollisen kalataloustuotannon kanssa kilpailukykyistä kalastusta.

3.3. YKP:n uudistamista käsittelevässä tiedonannossa viitataan joillakin alueilla, kuten Shetlannin kieltoalueella, noudatettaviin yleisiin rajoituksiin. Komission ehdotuksen mukaan Shetlannin kieltoalueen kaltaiset poikkeukset vapaata yhteisön kalastusvyöhykkeille pääsyä koskevaan periaatteeseen on tutkittava uudelleen, jotta varmistettaisiin, että ainoastaan kalakantojen säilyttämisellä perusteltavissa olevat poikkeukset pidetään voimassa.

3.4. Muotoilu antaa ymmärtää, että yhtäläisen pääsyn periaatetta koskevia väliaikaisia poikkeuksia on vielä nykyisinkin voimassa. AK pitää tervetulleena 19 artiklassa esitettyä periaatetta sääntöjen tarkistamisesta ja hyväksyy kaikki kalastuksenhoitotoimenpiteet, jotka ovat aiheellisia säilyttämistä ja kestävästä hyödyntämisestä koskevien tavoitteiden kannalta ja jotka eivät loukkaa perussopimusten periaatteita.

3.5. AK vastustaa jyrkästi kalastusponnistuksen lisäämistä Pohjanmeren sekä Shetlannin ja Irlannin kieltoalueiden kaltaisilla, EU:n tunnustamilla tieteellisesti erityisen herkillä alueilla. AK kehottaa noudattamaan yhtäläisen ja tasapuolisen pääsyn periaatteita niin, että kyseisten alueiden suojelua koskevia vaatimuksia kunnioitetaan.

3.6. Viimeinen poikkeus koskee suhteellisen vakauden periaatetta, jonka mukaan kansallisista kiintiöistä päätetään tietynä ajankohtana tehtyjen aikaisempien pyyntitulosten pohjalta. AK on todennut eräissä lausunnossaan, että suhteellisen vakauden periaate on todennäköisesti säilytettävä, mutta että Euroopan komission tulisi pohtia uudelleen, onko vaihtoehtoja mahdollisesti olemassa.

3.7. Euroopan komissio vahvistaa, että suhteellisen vakauden periaate säilytetään lyhyellä aikavälillä, mutta että jakomenetelmästä päättäisi ministerineuvosto. Jäsenvaltiot vastaisivat sitten kiintiöiden ja pyyntiponnistuksen jakamisesta alustensa kesken.

4. Valvonta ja täytäntöönpano

4.1. YKP:n uudistamista käsittelevässä tiedonannossa ehdotetaan uutta, valvontaa ja täytäntöönpanoa koskevaa sääntelyjärjestelmää. Yksityiskohdat esittelevä toimintasuunnitelma julkaistaan vuoden 2002 loppupuolella samoin kuin tiedonanto yhteisestä tarkastusorganisaatiosta. Tarkempia huomioita ei voine esittää ennen näiden asiakirjojen julkaisemista, mutta selvää on, että niissä kannatetaan tiukempaa ja tehokkaampaa valvontaa- ja täytäntöönpanojärjestelmää.

4.2. AK kannattaa seuraamusten yhdenmukaistamista ja riippumattoman yhteisön kalastusvalvontaviranomaisen perustamista. Jos kalastuksesta halutaan kehittää todella kestävä elinkeino, on välttämättä huolehdittava myös valvonnasta ja seuraamusten täytäntöönpanosta. Seuraamusten on vastattava rikkomusten vakavuutta, mutta niillä on myös näitä ehkäisevä tehtävä. AK muistuttaa joka tapauksessa komissiota siitä, ettei mikään valvontajärjestelmä ole kestävä, jos se perustuu yksinomaan seuraamuksiin. Myöntämällä taloudellisia ja yhteistyökannustimia on kalastajakunnalle tarjottava tilaisuus osallistua kalastuksen valvontaan ja ottaa siitä vastuu. Kalastusentutkimus suosittaa, että kalastajakunnalle uskotaan vastuu kalastusoikeuksista.

5. Kansainvälinen kalastus

5.1. Euroopan komissio pyrkii kansainväliseen yhteistyöhön sen varmistamiseksi, että kestävä ja vastuuntuntoinen kalastus toteutuu yhtäläillä yhteisön merialueiden ulkopuolella kuin niiden sisällä. Komissio on sitoutunut laittoman, ilmoittamattoman ja sääntelemättömän kalastuksen ehkäisemiseen, vastustamiseen ja poistamiseen tähtäävään kansainväliseen toimintasuunnitelmaan.

5.2. AK kannattaa kaikkia toimia laittoman, ilmoittamattoman ja sääntelemättömän kalastuksen vaikeuttamiseksi.

5.3. Lisäksi komitea on jo aikaisemmin huomauttanut, että tietyt ajopyydykset, kuten tonnikalan pyynnissä käytetyt verkot, vahingoittavat meren ekosysteemiä, ja kannattanut niiden ehdotonta kieltoa. Vaikka näiden pyydysten vaiheittainen poistaminen on jo käynnistynyt, tärkeiden kalastusmuotojen yhteydessä esiintyvä delfiinisivusaaliiden ongelma on vielä ratkaisematta ja Euroopan komission tulisi ryhtyä asiassa toimiin.

5.4. AK kannattaa ehdottomasti lokakuussa 1997 kokoon-tuneen neuvoston päätelmiä, joissa todetaan seuraavaa: "Neuvosto, joka tunnustaa kalastussopimusten sosiaalis-taloudellisen hyödyn yhteisölle erityisesti tavoitteena olevan, kalastuselinkeinosta riippuvaisten alueiden työllisyyden turvaamisen osalta, vahvistaa sitoumuksensa kyseisiin sopimuksiin, jotka ovat edelleenkin keskeinen ja kiinteä osa yhteistä kalastuspolitiikkaa."

5.5. Unionin ulkopuolisten maiden kanssa solmittavien kalastussopimusten tulisi vastata kehittyvien maiden vaatimuksia ja niiden toiveita kehittää omaa kalastuselinkeinoaan. Ne tulisi lisäksi rahoittaa yhteisön kalastajien toimesta eikä unionin talousarviosta. Rahoitusta tulisi myöntää vain kalastukseen liittyviin toimiin.

5.6. AK kehottaa lisäämään YKP:n välineisiin yhteisyritykset ja vahvistamaan niitä. Näiden välineiden ansiosta on voitu kehittää monien yhteisön ulkopuolisten maiden kalastusalaan ja hoitaa kalavaroja kestäväpohjaisesti. Ne auttavat omalta osaltaan luomaan työpaikkoja sekä EU:ssa että unionin ulkopuolisissa maissa, takaavat toimitukset yhteisön markkinoille ja ovat ihanteellinen väline käynnistettäessä yhteisön ulkopuolisten maiden kalastusalaan liittyviä kehitys yhteistyöhankkeita.

5.7. AK kannustaa komissiota ottamaan itselleen maailmanlaajuisen johtoaseman kehitettäessä ja laajennettaessa alueellisia kalastusjärjestöjä, jotka soveltuvat erinomaisesti kansainväliseen kalastuksenhoitoon. AK kehottaa komissiota vahvistamaan yhteisön edustusta alueellisissa kalastusjärjestöissä lisäämällä kyseisiä tehtäviä hoitavaa henkilöstöä ja ottamalla käyttöön tarkoituksenmukaisia välineitä, joiden avulla yhteisön virkamiehet saavat asianmukaista tieteellistä neuvontaa.

6. Vesiviljely

6.1. YKP:n uudistamista käsittelevässä tiedonannossa korostetaan sellaisen, ympäristön kannalta terveen ja tuotantoalana kestävä vesiviljelyn merkitystä, jonka tuotteiden tulisi olla terveellisiä. Strategia vesiviljelyn kehittämiseksi EU:ssa oli tarkoitus julkaista vuoden 2002 loppupuoliskolla. Alueiden komitea katsoo, että Euroopan komission on otettava vesiviljelyalaa koskevaa strategiaa muotoillessaan huomioon seuraavat näkökohdat:

- 1) Lähtökohta politiikalle on ekosysteemin huolellinen hoito hyödynnettäessä luonnonvaroja prosessinomaisesti ja arvioitaessa vesiviljelyalan eri osa-alueiden markkinamahdollisuuksia.
- 2) Etusijalle tulee asettaa tavanomaista suurempi taloudellinen tuki erityisen innovatiivisille (toimintaansa aloittavien) yritysten sekä tutkimuskeskusten hankkeille.
- 3) Erityisesti tulee korostaa alalla tähän asti erillisinä yhteisinä toimineita koskevan, aiempaa kattavamman ja alakohtaisemman lähestymistavan noudattamista.
- 4) Erityistä huomiota tulee kiinnittää ravintoaineiden turvallisuuden ja eläinten hyvinvoinnin kohentamiseen ja – mikäli mahdollista – lääkeaineiden käytön supistamiseen, haitallisten ympäristövaikutusten estämiseen ja mahdollisuuteen saada asialle nykyistä laajempi kannatus yhteiskunnassa.
- 5) Huomiota tulee kiinnittää vesiviljelyn epätasaiseen kehittämiseen unionin alueilla yrityksistä riippumattomista syistä. Etusijalle on asetettava sellaisilla alueilla toteutettavat hankkeet, joilla vesiviljelyala on suhteellisesti vähäisintä.

6.2. AK kehottaa komissiota erottamaan strategiassa selvästi voimaperäiseen vesiviljelyyn tähtäävät ehdotukset laaja-alaista vesiviljelyä, kuten äyriäistenkasvatusta, koskevista ehdotuksista. Äyriäistenkasvatuksesta ei aiheudu ympäristölle sellaisia potentiaalisia kielteisiä vaikutuksia kuin voimaperäisestä vesiviljelystä.

6.3. Vesiviljelyn kehittämiseen myönnettäviä tukia suunnitellessaan komission on otettava huomioon laaja-alaisen ja voimaperäisen vesiviljelyn välinen merkittävä ero sekä voimaperäisen tai laaja-alaisen viljelytyypin ja viljeltävän lajin mukaan määräytyvät erilaiset tukitarpeet. Lajien tutkimuksessa, lisäyksessä ja viljelyssä on suosittava perinteisten lajien asemasta uusia lajeja ja annettava niille etusija erityisesti sellaisiin lajeihin nähden, joiden toimitusvarmuus on taattu tai joiden markkinoilla on liikatarjontaa.

6.4. AK kehottaa komissiota vastaamaan yhteisön vesiviljelyn pyyntöön perustaa nykyisestä neuvoo-antavasta kalatalous- ja vesiviljelykomiteasta eriytetty neuvoo-antava vesiviljelykomitea.

7. Yhteisen kalastuspolitiikan sosiaalinen ulottuvuus

7.1. Sosiaalinen ulottuvuus on yksi yhteisen kalastuspolitiikan tärkeimmistä näkökohdista. Vuoden 2002 loppupuolella oli tarkoitus julkaista toimintasuunnitelma, jolla pyritään tasapainottamaan EU:n kalastusalan rakenneuudistuksesta aiheutuvia sosiaalisia, taloudellisia ja alueellisia seurauksia. Vaikka toimintasuunnitelman tarkempi kommentointi on mahdollista vasta sen julkaisemisen jälkeen, YKP:n uudistamista käsittelevä tiedonanto tarjoaa jo jonkin verran yksityiskohtia, joista voi muodostaa alustavan kannan.

7.2. AK korostaa uudelleen, että yksittäisille kalastajille, kalastuksesta riippuvaisille yrityksille, kalanjalostusteollisuudelle ja kalastuksesta riippuvaisissa yhteisöissä asuville on annettava riittävää taloudellista tukea, jotta ne voivat sopeutua kiintiöiden ja laivastokapasiteetin vähennysten aiheuttamiin muutoksiin.

7.3. AK kuitenkin pitää kyseenalaisena rakennerahastojen uudelleenkohdentamista edellä mainitun rahoittamiseksi. Yhteisen kalastuspolitiikan ehdotettu uudistaminen vaikeuttaa kalastusyhteisöjen elämää lyhyellä ja keskipitkällä aikavälillä. AK ei ole taipuvainen ehdottamaan rakennerahastoista myönnettävän rahoituksen suuntaamista uudelleen äskettäin havaitujen, kalastukseen liittyvien uusien sosiaalisten ja taloudellisten ongelmien ratkaisemiseksi – pois sellaisilta alueilta, joilla rakennerahastojen tuelle on ollut hyvät perusteet (tavoite 1-tai tavoite 2 -alueet).

7.4. AK pitää tervetulleena YKP:n uudistamista käsittelevään tiedonantoon kirjattua aikomusta ottaa EU:n syrjäisimpien alueiden erityistarpeet huomioon, mutta toivoo tulevassa toimintasuunnitelmassa konkreettista näyttöä asiasta.

8. Taloudellinen hallinto

8.1. Euroopan komissio toivoo periaatteessa kalatalousalan avaamista kilpailulle samalla tavalla kuin minkä tahansa muunkin elinkeinoalan. Samalla se kuitenkin toteaa, että kyse on pitkän aikavälin tavoitteesta.

8.2. Euroopan komissio uskoo, että pitkällä aikavälillä tulisi ottaa käyttöön kaupan olevien (yksilöllisten tai yhteisöllisten) kalastusoikeuksien vaihtoehtoinen järjestelmä tai maksulliset kalastusoikeudet osana kalastusalan kehitystä kohti normaaleja taloudellisia edellytyksiä. Vuoden 2002 kuluessa järjestettävässä seminaarissa asiasta keskustellaan kalatalousalan edustajien kanssa.

8.3. Vaihtoehtoisten järjestelmien pohtiminen vastaa AK:n aikaisemmin esittämiä näkemyksiä. Komitea suhtautuu myönteisesti siihen, että markkinavoimien sallitaan vaikuttaa yhteiseen kalastuspolitiikkaan. AK kuitenkin korostaa tarvittavan erityistoimia sen varmistamiseksi, ettei toiminta keskity suurten kalastusyriytysten hoidettavaksi pienten ja keskikokoisten yritysten kustannuksella.

8.4. Seminaarin tulokset sisällytetään vuonna 2003 ilmestyvään raporttiin kalastuksen hoidon taloudellisesta ulottuvuudesta EU:ssa. Sen pohjalta valmistellaan mahdollisesti muodollisia ehdotuksia tai suosituksia.

8.5. AK on halukas tarkastelemaan ja kommentoimaan raporttia sen julkaisun jälkeen sekä myös siihen pohjautuvia ehdotuksia tai suosituksia.

9. Tehokas ja osallistuva päätöksenteko

9.1. AK pitää tervetulleena Euroopan komission pyrkimystä yhteisen kalastuspolitiikan hallintotapojen parantamiseksi sen avoimuutta sekä kaikkien osallistuvien tahojen vastuuvuolisuutta ja vastuullisuutta lisäämällä. AK katsoo kuitenkin, että YKP:n uudistamista käsittelevän tiedonannon sisältämät ehdotukset jäävät jälkeen vihreässä kirjassa ehdotetusta kalastusjärjestöjen aktiivisemmasta osallistumisesta. Komitea toivoo, että komissio korjaa tämän tulevissa aiheeseen liittyvissä asiakirjoissaan.

Alueelliset neuvoa-antavat toimikunnat

9.2. AK kannattaa erityisen vahvasti alueiden ottamista mukaan päätöksentekoon, koska se vahvistaa yhteistyötä ja lisää osallisuuden tunnetta. Alan toimijoiden osallistuminen on erittäin tärkeää ja se edistää kalastusalan yhteistyötä ja yhteisymmärrystä.

9.3. AK kehottaa ottamaan käyttöön yhteistoimintajärjestelmän, jonka puitteissa Euroopan kalastusviranomaiset, kalastajat ja kalastuksen asiantuntijat tekevät rakentavaa yhteistyötä. Komitea kannattaa voimakkaasti "alhaalta ylös" suuntautuvaa lähestymistapaa ja kalastajien osallistumista päätöksentekoprosessiin kaikilla tasoilla ja kaikissa vaiheissa. AK kannattaa sitä, että komission määräajoin koolle kutsumat alueelliset tapaamiset säilytetään. AK katsoo kuitenkin, että kalastusalan toimijoille on tarjottava tilaisuus osallistua yhteisön päätöksentekoprosessiin, mistä suurin osa EU:n kalastajista on yhtä mieltä. Olisi siis luotava yhteisön yhteistoimintajärjestelmä, jonka puitteissa alan viranomaiset, ammattilaiset ja tieteenharjoittajat voisivat osallistua yhteisön kalataloushallintoon. Järjestelmän lähtökohdaksi voitaisiin ottaa nykyisen neuvoa-antavan kalatalous- ja vesiviljelykomitean muuttaminen yhteisön yhteistoiminnan kehikseksi.

9.4. AK ehdottaa, että kaikkiin yhteistoimintajärjestelmiin sisällytetään kuuleminen kalavarojen säilyttämisestä ja asianomaisten alueiden kannalta merkittävistä kalastuksenhoitoon liittyvistä seikoista. Nämä suositukset, selvitykset ja lausunnot ovat tärkeitä asianomaisten jäsenvaltioiden kalastuspolitiikan ja Euroopan komission kannalta. Euroopan komission on joka tapauksessa raportoitava säännöllisesti siitä, miten se ottaa suositukset ja lausunnot huomioon.

9.5. AK kannattaa ehdotusta parantaa kalastajien sitoutumista vastuulliseen kalastukseen sääntelyjärjestelmän velvoitteet ylittävällä tavalla. Asianomaiset tahot kutsutaan osallistumaan neuvoa-antavan kalatalous- ja vesiviljelykomitean (ACFA) johdolla vastuullista kalastusta koskevien eurooppalaisten menettelysääntöjen laatimiseen (ne on tarkoitus julkais-ta vuoden loppuun mennessä), ja lisäksi kutsutaan koolle alueellisia tapaamisia, joissa esitetään ajatuksia ja täydennetään menettelysääntöjä parhaiden alueellisten toimintatapojen ohjeistolla.

Toimivaltuuksien siirtäminen ja sääntöjen yksinkertaistaminen

9.6. AK:n mielestä komission ehdotus lainsäädännön soveltamisalan laajentamiseksi asetuksella muodostaisi vaarallisen ennakkotapauksen. Tällainen järjestelmä sisältäisi laajan joukon perustavoitteita, periaatteita ja sääntöjä YKP:n tietyille osaluueille (kuten kalavarojen säilyttämiselle, kalastuksenhoidolle ja valvonnan), mutta yksityiskohtaiset tekniset ja menettelytavat koskevat säännöt jäisivät komission säädettäväksi. Vaikka komissiota avustaisikin jäsenvaltioiden edustajista koostuva komitea, jää epäselväksi olisivatko siinä edustettuina kaikki sidosryhmät.

9.7. AK kannattaa YKP:n uudistamista käsittelevän tiedonannon sisältämää ehdotusta, että kalatalouden ohjauksen rahoitusvälineestä (KOR:sta) rahoitettavien hankkeiden pakollista kansallista yhteisrahoitusta ei enää valvottaisi valtiontukea koskevin säännöin. Komitea pitää tervetulleena myös komission aikomusta poistaa jäsenvaltioiden tietäntyyppisiä kalastusalan valtiontukia koskeva ilmoitusvelvoite, koska tämä todennäköisesti mahdollistaa määrärahojen nopeamman ja tehokkaamman jakamisen.

10. Tiivistelmä alueiden komitean suosituksista

Alueiden komitea on huolestunut YKP:n uudistamista käsittelevässä tiedonannossa ja siihen liittyvissä asiakirjoissa esitetyistä ehdotuksista yhteisen kalastuspolitiikan uudistamiseksi, mutta katsoo, että niillä pyritään vastaamaan EU:n kestäväpohjaisen kalastuksen tarpeisiin. AK yhtyy Euroopan komission käsitykseen, että YKP:n kohtaamat haasteet ovat pakottavia ja vakavia. Kestävyys on kalastuksen tulevaisuuden ratkaiseva edellytys. Jos kalavaroja pyydetään enemmän kuin ne luonnollisesti pystyvät korvautumaan, kalatalousalan taantuminen jatkuu. Laivaston peruuttamattomaan romuttamiseen liittyy vaara, että kalastajat kaikkoon, joten biologiset ja sosioekonomiset tekijät on pyrittävä tasapainottamaan keskenään. Ehdotetut YKP:n toimenpiteet ovat välineitä, joilla muutokseen sopeutuminen voidaan hallita, mutta AK epäilee, riittävätkö ne YKP:n haasteista selviytymiseen. Sopeutuminen vaatii kuitenkin selvästikin oman aikansa.

AK esittää kuitenkin seuraavia muutoksia komission ehdotuksiin:

- a) Luotettavan tieteellisen arvioinnin merkitys YKP:n toimenpiteistä päätettäessä on tunnustettava. Kalavarojen tilan ja muiden kalakantoihin vaikuttavien tekijöiden tutkimiselle on välttämättä taattava riittävä rahoitus.

- b) Jalostusteollisuus tulee ottaa mukaan ympäristömerkkiä koskevaan keskusteluun.
- c) On tarpeen varmistaa, että kala ja kalatuotteet ovat haitta-aineiden välttämistä koskevien vaatimusten mukaisia ja että nämä säännöt koskevat myös EU:n ulkopuolelta tulevaa tuontia.
- d) Tukea tulisi myöntää vain pienimuotoista kalastusta harjoittavan laivaston alusturvallisuuden ja aluksilla vallitsevien majoitusolosuhteiden kohentamiseen ja vain sillä edellytyksellä, ettei laivastokapasiteetti lisäännä.
- e) Komitea kannattaa lisäkannustimia kalastusalueiden käytöstä poistamiseksi, mutta kyseenalaistaa olemassa olevien rakennerahastojen uudelleensuuntaamisen väliarvioinnin yhteydessä näiden toimenpiteiden rahoittamiseksi.
- f) Poikkeussäännökset, joilla rajoitetaan pääsyä Shetlannin kieltoalueen kaltaisille alueille, tulee säilyttää väliarvioinnin tuloksista riippuen, kuten elollisten vesiluonnonvarojen säilyttämisestä ja kestävästä hyödyntämisestä YKP:aa sovellettaessa tehdyn ehdotuksen 19 artiklassa säädetään. Saman asiakirjan 18 artiklaa tulee mukauttaa vastaavasti.
- g) Elollisten vesiluonnonvarojen säilyttämisestä ja kestävästä hyödyntämisestä YKP:aa sovellettaessa annetun ehdotuksen 20 artiklaan tulisi lisätä jakoperusteiden (viiteajankohdan) ajankohtaistamista ja myöhempää tarkistamista koskevat säännöt.
- h) Vaikka käynnissä onkin kansainvälisiä toimenpiteitä laahusnuottien vaiheittaiseksi poistamiseksi, Euroopan komission tulisi ryhtyä asianmukaisiin toimiin delfinivivaalidien muodostaman ongelman ratkaisemiseksi.
- i) Komitea pitää kyseenalaisina kalastuksesta riippuvaisten alueiden taloudellisten ja sosiaalisten tukien rahoittamiseen liittyviä, jäsenvaltioille osoitettuja ehdotuksia rakennerahastojen uudelleensuuntaamiseksi (poikkeuksena osa KOR-rahastoista). Jäsenvaltioiden tulisi tunnustaa kalastuksesta riippuvaisten alueiden kasvava avun tarve ja varata siihen tarvittavat määrärahat.
- j) Toimintasuunnitelmassa, jolla pyritään tasapainottamaan EU:n kalastusalan rakenneuudistuksesta aiheutuvia sosiaalisia, taloudellisia ja alueellisia seurauksia, tulisi ottaa huomioon perustamissopimuksen 299 artiklan 2 kohdan mukaisesti erityistoimet, joilla ratkaistaan syrjäisimpien alueiden tarpeet.
- k) Vaikka AK kannattaakin periaatteessa vaihtoehtoisten järjestelmien etsimistä suhteellisen vakauden periaatteelle, komitea panee merkille, että markkinoihin perustuviin kiintiöjakojärjestelmiin liittyy riskejä tietyille rannikko-alueille, mikäli ei ryhdytä varotoimiin. Mahdollisia vaihtoehtoja on tutkittava tarkkaan.
- l) Komitea kannattaa periaatteessa alueellisten neuvonantajien toimikuntien perustamista, mutta niille tulisi antaa myös valta valmistella ja esittää kalastuksenhoitosuunnitelmia.
- m) Säännös, jolla jäsenvaltioille ja komissiolle annetaan toimintavara päättää itse selvityksen antamisesta siitä, missä määrin ne ovat hyväksyneet tai ottaneet huomioon alueellisten neuvonantajien toimikuntien suositukset tai raportit, on korvattava velvoitteella antaa kyseinen selvitys.
- n) Kehitysmaiden tarpeet ja niiden halu kehittää omaa kalatalousalaansa tulisi ottaa huomioon, kun solmitaan kalastussopimuksia EU:n ulkopuolisten maiden kanssa. Lisäksi unionin kalastajien tulisi itse vastata kalastussopimusten rahoittamisesta, eikä niitä tulisi rahoittaa yhteisön budjetista.
- o) Koska kalastuksen valvonta on keskeinen väline YKP:n tavoitteiden saavuttamisen kannalta, kalastusta olisi ryhdyttävä valvomaan yhteisön välinein, jotta se perustuisi kestäväpohjaiseen kalavarojen säilyttämiseen ja käyttöön.
- p) Yhteisölle olisi luotava kalastuksenvalvontaverkosto, joka koordinoisi kalastuksenhoidosta ja -valvonnasta vastaavien elinten toimintaa.
- q) Valvontamenettelyistä on tiedotettava valvontaohjelmien parissa työskenteleville toimijoille YKP:n puitteissa ja niille on osoitettava riittävästi seuranta- ja valvontavälineitä tehtävien hoitamiseksi kalastustoiminnan eri vaiheissa pyynnistä saaliin kaupan pitämiseen.

Bryssel 12. helmikuuta 2003.

Alueiden komitean

puheenjohtaja

Albert BORE